

Målnummer:	T553-87	Avdelning:
Domsnummer:	DT10-89	
Avgörandedatum:	1989-04-12	
Rubrik:	En från en kennel köpt hundvalp befanns sju månader efter köpet ha utvecklat en defekt av så allvarligt slag att valpen måste avlivas. Fråga om valpen på grund härav skall anses ha redan vid köpetillfället varit behäftad med fel samt om och på vilken grund köparen i så fall är berättigad till skadestånd. 44 § och 42 § 2 st köplagen samt 6 § konsumentköplagen.	
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 42 § andra st. lag (1905:38 s. 1) om köp och byte av lös egendom• 44 § lag (1905:38 s. 1) om köp och byte av lös egendom• 6 § konsumentköplagen (1973:877)	
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• NJA 1938 s. 273• NJA 1940 s. 359• NJA 1976 s. 678• NJA 1978 s. 307	

REFERAT

(Jfr 1938 s 273 och 1940 s 359)

M.O. bedriver yrkesmässig uppfödning av newfoundlandshundar. Enligt köpekontrakt d 12 okt 1984 sålde hon till M.K. newfoundlandshundvalpen "Lufsenburgs Gäsperh", född d 18 sept 1984. M.K. biträdde vid köpet av sin far X.X.. Enligt kontraktet såldes hunden enbart för sällskapsbruk, och köpesumman var 3 500 kr. Säljaren lämnade i kontraktet "garantier mot mentala defekter" hos hunden. I övrigt innehöll kontraktet inte någon garantiutfästelse angående hundens fysiska och psykiska egenskaper.

Hunden avhämtades efter en tid hos säljaren, varvid köpeskillingen slutbetalades. Enligt kvittens på köpekontraktet skedde detta d 8 nov 1984. Hunden vistades därefter hos familjen K.

Sedan hunden visat tilltagande rörelsesvårigheter lät familjen d 17 april 1985 veterinärundersöka hunden på Strömsholms djursjukhus. Vid undersökningen befanns hunden ha stora svårigheter att resa sig och förflytta sig på grund av höftlidande. Röntgenundersökning samma dag visade att hunden hade dubbelsidig höftledsdysplasi (HD), varmed avses felaktig utveckling av höftlederna resulterande i grunda ledkapslar, missformade ledkulor och instabilitet i lederna. Hunden bedömdes ha sjukdomen i dess allvarligaste form (grad IV för båda höftlederna), och på inrådan av vederbörande veterinär avlivades hunden efter avslutad undersökning.

M.K. väckte talan mot M.O. vid Eskilstuna TR och yrkade att TR:n skulle förklara köpet av hunden hävt samt ålägga M.O. att till M.K. dels återbetala köpeskillingen, 3 500 kr, dels utge skadestånd med 7 186 kr.

M.O. bestred att M.K:s talan om hävning och skadestånd var befogad. Hon förklarade sig emellertid ex gratia medge yrkandet om återbetalning av köpeskillingen.

M.K. anförde till utveckling av sin talan bl a: Under köpeförhandlingarna lovade M.O. att valpens föräldrar var fria från höftledsdysplasi (HD-fria). När köpekontraktet underskrevs sade hon att garanti endast behövde lämnas i fråga om valpens mentala hälsa, eftersom det fanns veterinärintyg på dess fysiska hälsa. På M.O:s begäran hämtades valpen d 8 nov 1984. X.X. märkte då att valpen hade linkande gång. När han påpekade detta för M.O. sade hon att gången var normal för rasen. Hon berättade också att valpen samma dag fått en bedövningsspruta i samband med att den märkts med ID-nummer. Efter

avhämtandet lämnade X.X. - på M.O:s begäran - varje vecka uppgifter till henne om valpens viktökning. Redan vid första samtalet med henne omtalade han att det ej stod rätt till med hundens bakben. M.O. garanterade att "allt var bra" och att fötterna skulle stabilisera sig självmant vartefter tiden gick. Så skedde emellertid ej, trots att valpen fick den bästa omvårdnad. Hunden fick allt svårare att använda bakbenen. I mars 1985 uppvisades hunden för veterinären L.A. i Upplands Väsby, vilken är specialist på höftledssjukdomar hos hundar. L.A. misstänkte HD och rekommenderade röntgenundersökning så snart valpen uppnått 6 månaders ålder. Hundens rörelseförmåga försämrades sedan ännu mera, och d 17 april 1985 fördes den till Strömsholms djursjukhus. Hunden undersöktes och höfterna röntgenfotograferades. Det visade sig att hunden hade dubbelsidig HD i dess svåraste form, och på veterinärens inrådan avlivades hunden omedelbart. Det har senare kommit till familjen K:s kännedom att valpens föräldrar ingalunda var HD-fria, ehuru detta utlovats vid valpens försäljning. Både fadern och modern hade röntgenundersökts långt före parningen och befunnits ha HD, låt vara i lindrigare grad än M.K:s valp. Det har länge varit känt att HD är en missbildning som går i arv. Detta har lett till att försäkringsbolagen, för att utge ersättning vid fall av HD, kräver att hundens båda föräldrar är HD-fria ("friröntgade"). M.O:s förfarande att ta valpar efter två HD-sjuka föräldrar måste därför fördömas. Det var dessutom ohederligt av henne att vid försäljningen av M.K:s valp utlova HD-frihet hos föräldradjuret. Eftersom valpens svåra höftfel var medfött, har felet funnits redan vid köpet. M.K. har därför haft rätt att häva detta, vilket hon också gjort. Vidare anser sig M.K. berättigad till skadestånd av M.O. för kostnader som hon haft på grund av det misslyckade valpköpet. Kostnaderna för utfodring av valpen under dess drygt 5 månader långa vistelse hos familjen K kan beräknas till 4 541 kr. För veterinärbehandling d 17 dec 1984 och d 18 jan 1985 har erlagts 330 kr. Undersökningen hos L.A. kostade 90 kr. Den efterföljande undersökningen på Strömsholms djursjukhus kostade, inkl röntgenbilder, 555 kr. Vidare har hundens sjukdom medfört transport- och resekostnader på 670 kr och telefonkostnader på ca 1 000 kr. Det sammanlagda skadeståndsbelopp som M.K. yrkar att utfå uppgår alltså till 7 186 kr. I beloppet ingår icke gottgörelse för det besvär som hundens sjukdom förorsakat familjen K.

M.O. anförde bl a: Det ifrågasätts inte att M.K:s valp, när den i april 1985 röntgenundersöktes och avlivades, hade höftledsdysplasi av angiven svårhetsgrad. Det bestrids emellertid att valpen var behäftad med fel när den såldes till M.K.. HD hos hundar anses nämligen icke - såsom hos människor - föreligga redan vid födelsen utan bero på felaktig utveckling senare under valpens uppväxt. Möjlighet finns ej att exakt ange när denna felaktiga utveckling börjar, ej heller när den kan anses uppenbar vid klinisk eller röntgenologisk undersökning. Benägenheten att utveckla HD under uppväxten är dock i hög grad ärftligt betingad. När M.K. köpte valpen förelåg givetvis den ärftliga benägenheten att utveckla HD, dock ej nödvändigtvis "felet i sig". Sättet att hantera valpen - framför allt vad gäller motion och utfodring - samt valpens vilja att röra sig är nämligen många gånger av avgörande betydelse. En valp med HD-anlag som sköts och motioneras klokt behöver inte få några sjukliga besvär. Ett kullsyskon till M.K:s valp har vid röntgenundersökning visat sig ha dubbelsidig HD av grad III. Denna hund har god muskulatur, rör sig utmärkt och har inga smärtor. Den veterinär som undersökt hunden har ej funnit anledning till operation eller annan åtgärd. Ett annat kullsyskon till M.K:s valp är helt HD-fri. Beträffande två kullsyskon, som ej röntgenundersökts, vet man inte annat än att hundarna mår bra och rör sig normalt. När M.K. köpte sin valp ställdes ej någon fråga om föräldradjurens HD-status. M.O. berättade "spontant och uttryckligen" att båda föräldradjuret var röntgade och att resultatet var infört i Svenska Kennelklubbens register. Hon omtalade också röntgenresultatet, nämligen att valpens mor hade HD grad I i ena leden och grad II i den andra och att fadern i ena leden hade HD grad I. Köparen sade att detta visste han redan. M.K:s valp var 8 veckor gammal när den hämtades av köparen. Vid denna tidiga ålder går det ej att bedöma en hunds HD-status. När det senare visade sig att hunden utvecklat sjukdomen och måst avlivas, har M.O. erbjudit en ny valp eller återbetalning av köpeskillingen. Hon anser sig därför hela tiden ha handlat korrekt mot köparen och tillbakavisar alla påståenden om ohederlighet. Något skadeståndsansvar kan hon därför icke medge, och hon kan icke godta något belopp såsom i och för sig skälig ersättning utöver köpesumman.

M.K. ingav och åberopade veterinärmedicinsk utredning angående höftledsdysplasi särskilt hos newfoundlandshundar samt veterinärutlåtanden rörande ifrågavarande valp.

Beträffande valpens kroppsliga tillstånd vid tiden för köpet åberopades intyg av veterinären K.N. i Södertälje, vilken på M.O:s begäran besiktigat valpen sannolikt samma dag som den avhämtades av M.K.. Enligt in tyget var valpens rörelser, skelett, muskulatur, senor och leder utan anmärkning. Under rubriken "Övriga eventuella anmärkningar" har i intyget antecknats att hunden var "trött enligt uppgift efter en lugnande injektion för öronmärkning". Intyget är dagtecknat d 9 nov 1984.

M.O. åberopade även ett yttrande av Svenska kennelklubbens disciplinnämnd, föranlett av en anmälan från M.K.. Disciplinnämnden uttalade att anmälningen inte föranledde någon disciplinär åtgärd mot M.O..

TR:n (rådmannen Bengtsson) anförde i dom d 3 mars 1987:

Domskal. Enligt TR:ns mening kan det hållas för visst att den grava höftledsdysplasi som valpen utvecklade och som ledde till att den fick avlivas väsentligen berott på medfödda anlag för denna svåra missbildning. Dessa anlag har medfört att valpen vid försäljningen varit behäftad med fel, och felet har varit så allvarligt att det berättigat M.K. att häva köpet och återkräva köpeskillingen.

För att rätt till skadestånd enligt köplagen skall föreligga för M.K. krävs att M.O. vid försäljningen kan anses ha utfäst, att valpen icke hade det ovan nämnda felet, eller att hon gjort sig skyldig till svikligt förfarande. Enligt TR:ns mening ger utredningen icke tillräckligt stöd för att någon av dessa förutsättningar för skadeståndsansvar förelegat. M.K. kan därför icke erhålla skadestånd enligt köplagens regler. Hon är emellertid enligt 6 § konsumentköplagen berättigad till skälig ersättning för utgift, som hon ådragit sig till följd av felet hos valpen, såvida M.O. icke kan visa att hon utvalt avelsdjuren med sådan omsorg att hon icke kan lastas för valpens dåliga anlag. Detta har M.O. icke förmått. Hon är alltså skyldig att till M.K. utge ersättning enligt nämnda lagrum.

Såsom i detta sammanhang ersättningsgilla utgifter får betraktas M.K:s kostnader för undersökning och avlivning av valpen, transport- och resekostnader i samband med besöken hos veterinär, kostnader för telefonsamtal föranledda av hundens höftfel samt av felet föranledda extra foderkostnader.

TR:n fann att de ersättningsgilla kostnaderna uppgick till 1 945 kr, vilket belopp M.K. var berättigad att erhålla utöver köpeskillingen för valpen. Från beloppet skulle emellertid, enligt en av M.O. framställd kvittningsinvändning, avräknas 2 714 kr. I sitt domslut ålade TR:n M.O. att till M.K. utge 2 731 kr.

M.O. fullföljde talan i Svea HovR och yrkade att HovR:n skulle, med ändring av TR:ns dom, befria henne från skyldighet att utge ersättning till M.K. med 1 945 kr.

M.K. bestred ändring.

HovR:n (hovrättslagmannen Hylander, hovrättsrådet Palmcrantz och adj led Järvstrand, referent), anförde i dom d 11 nov 1987:

Domskal. Målet i HovR:n rör frågan huruvida M.O. är skadeståndsskyldig gentemot M.K. på den grund, att M.K. av henne köpt en valp som senare måste avlivas på grund av att valpen led av höftledsdysplasi.

Utredningen i HovR:n är i huvudsak densamma som vid TR:n.

HovR:n gör följande bedömning.

Såsom TR:n funnit har valpen, som avlats av två föräldrar med varierande grad av höftledsdysplasi, vid försäljningen varit behäftad med fel i form av medfödda anlag för sådan sjukdom. Själva sjukdomstillståndet har i och för sig utvecklats efter köpet men benägenheten hos valpen att utveckla sjukdomen har funnits redan från början, vilket enligt en objektiv bedömning måste anses vara ett fel hos valpen. Detta förhållande har också medfört att M.K. varit berättigad att häva köpet och återkräva köpeskillingen.

Vad därefter gäller frågan om skyldigheten för M.O. att utge skadestånd konstaterar HovR:n inledningsvis, att det i målet inte är fullständigt klarlagt vad

som mellan parterna sagts om föräldradjurens HD-status. Enligt M.K. har M.O. lovat, att föräldradjuren var HD-fria, medan M.O. sagt att hon upplyst om att föräldrarna hade viss grad av höftledsdysplasi. Vad M.O. uppgivit motsägs emellertid av att hon, enligt uppgift i brev d 17 april 1985 från veterinär vid djursjukhuset i Strömsholm till veterinär L.A., vid samtal med djursjukhuset har hävdat att valpens föräldrar var röntgade utan anmärkning. Hur det än må förhålla sig med uppgifterna om föräldradjurens status är det viktiga vad som sagts om valpen och dess hälsotillstånd. M.O. har i målet inte ens påstått att hon upplyst om den risk som förelåg för att valpen skulle vara behäftad med ärftligt betingad benägenhet att utveckla höftledsdysplasi. Detta förhållande torde ha stått fullt klart för henne såsom kennelinnehavare men däremot ej för en vanlig hundköpare. I köpekontraktet har givits garantier mot mentala defekter, men i övrigt har endast hänvisats till ett besiktningsintyg, enligt vilket bl a skelett, muskulatur, senor och leder var utan anmärkning. På fråga om valpens linkande gång, som gjordes redan vid avhämtningen, har M.O. vidare svarat att gången var normal för rasen men att valpen också var påverkad av en tidigare under dagen erhållen bedövningsspruta.

För att enligt köplagen en egenskap skall anses till försäkrad krävs inte alltid en uttrycklig garanti. När det gäller s k kärnegenskaper, t ex att en hund inte lider av någon livshotande defekt, torde en sådan egenskap få anses vara utfäst även om frågan ej uttryckligen berörts vid köpeavtalets ingående. En köpare av en hund måste nämligen enligt HovR:ns mening kunna utgå från att hunden är frisk och ej behäftad med fel som gör att den inte kan användas för avsett ändamål. M.O. har ej heller upplyst om att valpen, avlad av föräldradjur med höftledsdysplasi, inte kunde försäkras, eftersom försäkringsbolagen vägrar att utbetala ersättning för hundar om inte båda föräldrarna är s k friröntgade.

HovR:n finner således att M.K. är berättigad till skadestånd enligt 42 § 2 st köplagen, enär valpen vid köpet saknade egenskap - avsaknad av livshotande medicinska defekter - som får anses till försäkrad. Även vid denna bedömning finner HovR:n att M.O. skall utge ersättning till M.K. i den omfattning som TR:n bestämt. M.O:s vadetalan skall därför lämnas utan bifall.

Domslut. HovR:n fastställer TR:ns domslut i den del det överklagats.

M.O. (ombud advokaten P.V.) sökte revision med samma yrkande som i HovR:n.

M.K. (ombud jur kand M.N-E.) bestred ändring.

HD avgjorde målet efter föredragning.

Föredraganden, RevSkr Westerberg, föreslog i betänkande följande dom: Domskäl. Enligt köpekontrakt d 12 okt 1984 sålde M.O. newfoundlandsvalpen Gäsperh, som var född d 18 sept samma år, till M.K.. Gäsperh avlivades efter veterinärundersökning d 17 april 1985. Vid undersökningen konstaterades att valpen utvecklat dubbelsidig s k höftledsdysplasi i dess allvarligaste form och till följd därav drabbats av svåra och smärtsamma rörelsestörningar. Båda föräldradjuren hade höftledsdysplasi av lindrigare svårhetsgrad.

Vad frågan främst gäller är om valpen på grund av sin senare konstaterade sjukdom skall anses ha varit behäftad med ett sådant redan vid köpetillfället föreliggande fel som berättigar köparen till skadestånd.

Av den veterinärmedicinska utredning som i målet förebragts angående sjukdomen höftledsdysplasi framgår bl a följande.

Höftledsdysplasi yttrar sig som en felaktig utveckling av höftleden som kan ge upphov till grunda ledkapslar, missformade ledkulor och instabilitet i lederna. Denna rubbning i ledens utveckling kan ytterst sällan påvisas hos den unga valpen utan äger rum under hundens uppväxttid. Först när skelettet är moget och tidigast vid ca 6 månaders ålder kan man bedöma höftledernas utseende med hjälp av röntgen. Risken för en hund att utveckla höftledsdysplasi är i hög grad ärftligt betingad. Sålunda producerar hundar som själva har höftledsdysplasi oftare avkomma med sådan utvecklingsrubbning än föräldradjur med normala höftleder. Men sjukdomsbenägenheten hos ett genetiskt belastat djur kan också påverkas i negativ riktning av yttre faktorer som felaktig utfodring och motion.

Parterna har i HD utvecklat sina ståndpunkter på i huvudsak samma sätt som antecknats i underrätternas domar.

Vad M.O. härvid i första hand invänt, att hon vid köpetillfället lämnat upplysning om föräldradjurens höftledsstatus, föranleder inte HD till någon annan bedömning än den HovR:n gjort. Det får därmed anses utrett att M.O. i vart fall inte upplyst om den ökade risk för valpen att senare utveckla höftledsdysplasi som förelåg på grund av hans dubbla genetiska belastning.

Frågan blir då om sjukdomsorsaken förelåg redan när valpen avhämtades, dvs vid den tidpunkt som i detta fall är avgörande för om valpen skall anses behäftad med fel eller inte.

Enligt huvudregeln i 44 § köplagen skall bedömningen av om en vara anses felaktig ske med hänsyn till dess beskaffenhet vid den tid då varan för godsets förstörelse övergick på köparen, såvida felet inte uppkommit genom säljarens vållande. Detta sker som regel när godset överlämnas till köparen. Det räcker sålunda inte för köparen att styrka att varan vid en senare tidpunkt befinns vara behäftad med ett fel, utan köparen måste dessutom styrka att åtminstone orsaken till felet kan hänföras till den tidigare tidpunkten för varans övergång. När det t ex gäller köp av levande djur kan således sjukdomsfröet (felet "in nuce") ha funnits redan vid köpetillfället, även om sjukdomen brutit ut först senare.

Av den veterinärmedicinska utredningen i målet framgår att sjukdomen höftledsdysplasi är i hög grad ärftligt betingad. En avkomma efter föräldradjur som själva har sjukdomen blir bärare av anlag för benägenhet att utveckla sådan missbildning senare när skelettet har mognat. När en genetiskt belastad valp - som i förevarande fall - utvecklar sjukdomen under sin uppväxttid i sådan grad, att valpen till följd därav måste avlivas vid endast 7 månaders ålder, måste anses klart att sjukdomsorsaken förelåg redan från början. Valpen har därmed varit behäftad med ett fel vid köpetillfället som berättigat M.K. att häva köpet och kräva tillbaka köpeskillingen.

Någon avtalad inskränkning av skadeståndsansvaret i förhållande till köplagens bestämmelser föreligger inte i detta fall. Köplagens bestämmelser om skadeståndsansvar i lagens 42 § är sålunda i princip tillämpliga. Enligt 2 st i nämnda lagrum är en säljare skadeståndsskyldig gentemot köparen bl a i de fall där godset vid köpet saknade egenskap som kan anses till försäkrad.

Som HovR:n uttalat krävs inte alltid en uttrycklig garanti från säljarens sida för att en egenskap skall anses tillförsäkrad. Säljaren kan ådra sig skadestånd genom s k "enuntiationer", dvs uttalanden som ej är garantier, eller t o m utan att lämna några uttalanden i den riktningen överhuvudtaget. Ju mer väsentlig egenskapen är för godsets funktion och värde, desto större anledning finns att anse egenskapen tillförsäkrad (se t ex Hellner, Speciell avtalsrätt I, Köprätt, 1982 s 176 ff).

Den som köper en i Svenska Kennelklubben registrerad och veterinärbesiktigad hundvalp från en yrkesmässigt verksam uppfödare bör, som HovR:n anför, kunna utgå från att valpen inte lider av ärftligt betingade anlag till att utveckla en sjukdom som kan bli livshotande. Det är rimligt att säljaren får bära det skadeståndsrättsliga ansvaret, om anlagen redan tidigt utvecklas så att hunden inte kan användas för avsett ändamål. Som HovR:n funnit skall M.O. utge skadestånd till M.K. med bestämt belopp med stöd av 42 § 2 st köplagen.

Domslut. HD fastställer HovR:ns domslut.

HD (JustR:n Knutsson, Palm, Jermsten, Gad och Lars Å Beckman, referent) beslöt följande dom:

Domskäl. Enligt köpekontrakt d 12 okt 1984 sålde M.O. newfoundlandsvalpen Lufsenburgs Gäsperh, som var född d 18 sept samma år, till M.K.. I köpekontraktet angavs att hunden var avsedd för sällskapsbruk. Gäsperh avlivades efter veterinärundersökning d 17 april 1985. Vid undersökningen hade konstaterats att valpen utvecklat dubbelsidig höftledsdysplasi i dess allvarligaste form och till följd därav drabbats av svåra och smärtsamma rörelsestörningar. Båda föräldradjurena hade höftledsdysplasi av lindrigare svårhetsgrad.

I målet är främst fråga om Gäsperh på grund av sin senare konstaterade defekt skall anses ha redan vid köpetillfället varit behäftad med fel samt om och på vilken grund köparen i så fall är berättigad till skadestånd.

Parterna har i HD utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som antecknats i TR:ns och HovR:ns domar.

Av utredningen i målet framgår att höftledsdysplasi yttrar sig såsom en felaktig utveckling av höftleden som kan ge upphov till grunda ledkapslar, missformade ledkulor och instabilitet i lederna. Denna rubbning kan ytterst sällan påvisas hos den unga valpen utan uppkommer under hundens uppväxttid. Tidigast vid ca 6 månaders ålder kan man bedöma höftleden med hjälp av röntgen. Dysplasi klassas diagnostiskt i fyra grader. I lindriga fall kan hunden vara helt symptomfri. Risken för att en hund skall utveckla höftledsdysplasi är i hög grad ärftligt betingad. Hundar som själva har dysplasi producerar oftare avkomma med sådan utvecklingsrubbning än föräldradjur med normala höftleder. Det förhållandet att föräldradjuren har en lindrig grad av dysplasi och själva inte visar symptom på hälta har inte avgörande betydelse för den grad av dysplasi som kan utvecklas hos avkomman. Riskerna för att en hund med normala höftleder skall producera avkomma som får höftledsdysplasi är större om dess föräldrar och/eller kull syskon har defekten. Benägenheten hos ett genetiskt belastat djur att utveckla dysplasi kan påverkas i negativ riktning av yttre faktorer som felaktig utfodring och motion.

Vid bedömningen av om försålt gods skall anses felaktigt skall enligt 44 § lagen (1905:38 s 1) om köp och byte av lös egendom (köplagen) hänsyn tas till dess beskaffenhet vid den tid då faran för godsets förstörelse övergick på köparen, dvs som regel när godset avlämnades till denne. Felet behöver inte redan då ha kommit till synligt uttryck men måste ha förefunnits åtminstone i form av ett frö till fel (fel in nuce). När det gäller köp av levande djur, som efter leveransen har drabbats av en smittsam sjukdom, har sålunda i rättspraxis krävts, för att djuret skall anses ha varit behäftat med fel i köplagens mening, att det varit smittat redan vid leveranstillfället. Djur har emellertid också ansetts behäftat med fel om en efter leveransen utvecklad defekt varit betingad av ärvda anlag (se NJA 1938 s 273; jfr NJA 1940 s 359).

Gäsperh avlämnades till M.K. d 8 nov 1984. Av utredningen framgår att hunden redan kort tid därefter företedde symptom på rörelsestörningar och att den, såsom ovan redovisats, vid veterinärbesiktning 7 månader efter födseln befanns ha utvecklat höftledsdysplasi i dess allvarligaste form, varför det blev nödvändigt att då avliva hunden. Det har inte förekommit något som ger anledning anta att denna utveckling påverkats av felaktig utfodring eller motion.

Med hänsyn till det anförda måste antas att valpen vid leveransen hade sådant anlag för utvecklande av höftledsdysplasi att den var behäftad med fel, som berättigat M.K. att häva köpet.

Att en köpare äger hävningsrätt innebär inte i sig att köparen också är berättigad till skadestånd. För att rätt till skadestånd skall föreligga krävs, såvitt nu är i fråga, enligt 42 § 2 st köplagen att godset vid köpetillfället saknade egenskap som kan anses tillförsäkrad eller att svikligt förfarande ligger säljaren till last. För att en egenskap skall anses tillförsäkrad är det inte nödvändigt att en uttrycklig garanti av säljaren föreligger. Även genom enuntiationer, dvs uttalanden som ej är garantier, kan säljaren ådra sig skadeståndsansvar. Med en formlig garanti har i rättspraxis likställts ett handlande av säljaren, som varit ägnat att inge köparen den föreställningen att godset haft någon av honom önskad egenskap, eller varit fritt från något visst fel. När exempelvis en köpare av ett levande djur krävt ett veterinärbesiktningsintyg av betydelse för det ändamål djuret skall användas till, har säljaren ansetts ha genom att överlämna intyget tillförsäkrat köparen den önskade egenskapen hos djuret. (Se t ex NJA 1976 s 678.) Vidare anses föreligga ett visst, om än mycket begränsat, utrymme för skadeståndsansvar i fall då ett fel innebär en så allvarlig och fundamental avvikelse från rimlig standard att egendomen saknar en "kärnegenskap", som måste anses utfäst oaktat frågan inte berörts vid köpeförhandlingarna (jfr Hellner, Speciell avtalsrätt I, 1982 s 178).

Parterna har i målet lämnat helt oförenliga uppgifter om vad som försiggått vid

köpeförhandlingarna. Någon närmare utredning härom har inte presenterats i domstolarna. Så mycket är dock klarlagt att M.O. inte uttryckligen garanterat att Gäsperh saknade genetiska anlag för utveckling av höftledsdysplasi. Det är inte heller visat att frågan om höftledsdysplasi hos valpen eller dess föräldrar avhandlats på ett sådant sätt eller att M.O. i övrigt handlat så att hon kan anses ha till försäkrat M.K. att hunden saknade anlag för utvecklande av denna defekt. Det är tveksamt om det finns något utrymme för att tillämpa principen om kärnegenskaper på ett köp av levande djur. I allt fall kan inte förefintligheten av ett sådant anlag som det här är fråga om tas till intäkt för att ålägga säljaren ett skadeståndsansvar enligt den principen.

På grund av det anförda och då i målet inte styrkts att M.O. förfarit svikligt kan hon inte åläggas skadeståndsskyldighet för felet enligt 42 § 2 st köplagen.

I målet är fråga om gods som en köpare förvärvat av en näringsidkare för enskilt bruk. Även konsumentköplagen (1973:877) är därför tillämplig på köpet. Av 6 § i lagen framgår att en köpare i ett fall som det förevarande har rätt till ersättning för utgift som han ådragit sig till följd av felet, om inte säljaren visar att försummelse inte ligger honom till last.

De grundregler för hunduppfödning som Svenska Kennelklubben (SKK) utfärdat för sina medlemmar ansågs inte vid tidpunkten för köpet utgöra något generellt hinder mot att till avel använda föräldradjur som var behäftade med höftledsdysplasi men som inte uppvisade några rörelsestörningar. Såvitt framgår av utredningen i målet uppvisade föräldradjuren till Gäsperh inte några sådana rörelsestörningar som kunde bero på höftledsdysplasi. Själva parningen av djuren har därför inte varit oförenlig med de avelshygieniska principer som ansågs gälla vid den tidpunkt då Gäsperh avlades. I de råd och anvisningar i fråga om höftledsdysplasi som SKK:s veterinärmedicinska avdelning utarbetat år 1980 har emellertid framhållits riskerna för att avkomman till en hund med höftledsdysplasi skall utveckla denna defekt och i anvisningarna har uttalats att hundar som vid röntgenologisk bedömning av höftlederna visats ha höftledsdysplasi inte bör användas till avel. Anvisningarna har publicerats i SKK:s tidning Hundsport och har dessutom överlämnats till de hunduppfödare som fått röntgenbilder av sina hundars höftleder bedömda och registrerade hos SKK. Sedan år 1983 gäller vidare att försäkringsersättning inte utgår för höftledsdysplasi såvida inte båda föräldradjuren underkastats röntgenologisk undersökning utan anmärkning (är friröntgade).

Om nämnda förhållanden måste M.O. i sin egenskap av uppfödare av djur av en ras med betydande benägenhet för att utveckla höftledsdysplasi antas ha ägt god kännedom. Vid konsumentköp får det anses åligga säljaren att underrätta köparen om förhållanden av vikt för köpet. M.O. har inte ens påstått att hon på något sätt omnämnt för M.K. att det förelåg en risk för att valpen kunde utveckla höftledsdysplasi. Hon har inte heller upplyst M.K. om vad det skulle innebära i försäkringshänseende om Gäsperh drabbades av höftledsdysplasi. Med hänsyn till det anförda kan M.O. inte undgå skadeståndsansvar enligt 6 § konsumentköplagen.

M.O. är följaktligen skyldig att utge ersättning till M.K. för utgifter i den omfattning som domstolarna bestämt.

Domslut. HD fastställer HovR:ns domslut.

Sökord: Köp av lös egendom; Fel i gods; Konsumenttvist; Skadestånd; Kärnegenskap

Litteratur:
